

en machtloos gekibbel over allerlei kerkrechtelijke verwikkeling en vormelijke ongelegenheid.

II.

Zulk een toestand was niet goed voor God.

Het Woord des Heeren veroordeelde dien onvoorwaardelijk.

Hij had ons bijna zedelijk vermoord.

En waant nu niet, dat we de schuld, die hierin lag, op anderen pogen te werpen. Verre van dien bekennen we veeleer met schaamte en berouw, dat wij als uw Opzieners te zwaarder verantwoordelijkheid dragen, daar we nu van achteren eerst recht beseffen, hoe we veel te lang geaarzeld hebben, om de reformatie van onze zoo misvormde Kerk op meer doortastende wijze ter hand te nemen.

In ons menschelijk overleg dachten velen nog altoos, dat er misschien nog een *gelcidelijke* verbetering kon te wachten zijn, terwijl anderen in uitstellen en verschuiven van de crisis heil zochten; maar deze wijsheid heeft ons bedrogen, en in plaats van te roemen in de door ons betoonde trouw, bekennen we veeleer met ootmoedigheid voor God en menschen, dat we veel te lang in onze *ontrouw* en *halve* trouw hebben volhard.

Doch waar wij misschien nog altoos in de aarzeling van dit halve werk zouden volhard hebben, heeft het den Heere onzen God nu liefd, zelf zijn uitgestreken arm te toonen.

Wat wij vruchteloos van eigen overlegging hoopten, heeft Hij thans door zijn bestel gedaan.

De Heere is aan de spitse getreden en Hij heeft nu ten tweeden male zijn Amsterdamsche Kerk van den vloek der Hiërarchie verlost.

Vergt daarom niet van ons dat we de herinnering aan al de droeve en pijnlijke aanvallen, waaraan onze Kerk in den loop van dit jaar bloot stond, klagende voor u vernieuwen zullen. Immers al deze jammer is in geen hoek geschied en daarom u evengoed bekend als ons. En veel liever dan den geest der bitterheid weer op te wekken door de herinnering van wat u beurtelings in toorn en verontwaardiging ontstak, danken we met u, dat hetgeen anderen ten kwade tegen uw Kerk dachten, door de ontfermingen onzes Gods ten goede over ons beschikt is; en verheugen ons met stille verheuging des harten, dat Hij eindelijk door zijn Voorzienig bestel de ure onzer vrijmaking slaan liet.

Nu toch bracht Hij het aan het licht en toonde het aan een ieder, hoe het diepe kwaad, waardoor elke reformatie uwer Kerk wierd tegengehouden, nog niet zoozeer in de personen onzer Bestuurders school, maar hoofdzakelijk in *onze Synodale Hiërarchie* zelve lag.

Het was deze tweede Hiërarchie (thans in *Synodalen* vorm), die evenals voor drie eeuwen de eerste Hiërarchie, toen in haar *Pauselijke* gestalte, het *menschengesag* weer in de Kerk opgericht en *het gezag des Heeren* opzij had durven schuiven. Het was door deze Synodale Hiërarchie, dat de liefelijke band der geloofsgemeenschap tusschen u en uwe herders verbroken wierd. Zij, die Hiërarchie, is in de plaats zelve van den Koning uwer Kerk en op zijn troon gaan zitten. En zij is het, die te midden van onze geestelijke verarming *alles* dulden wilde, alleen maar de poging om *haar opgerichten afgod* omver te werpen, niet.

Na et lang gerekte kerkelijk proces weer tot handelen geroepen, hebben uwe Opzieners en Armverzorgers het dan ook als hun allereersten plicht beschouwd, om aan de doodelijke omarming, waarmee deze iep zondigde